

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 11, Ноябрь

TOKYODA AMALGA OSHIRILGAN BIOTERRORISTIK HARAKATNING JAMIYAT XULQ-ATVORIGA TA'SIRI

Jabborova Sevara Shuxratovna

Student of the Department of Practice Political Science
of the University of World Economy and Diplomacy

Annotatsiya

Ushbu maqolada Yaponiyada sodir etilgan bioterror tahliliga bag'ishlangan bo'lib, uning biosiyosatdagi o'rni va aholining siyosiy xulq-atvoriga ta'siri yoritilgan.

Аннотация

Эта статья посвящена анализу биотеррора, совершенного в Японии, и освещает его роль в биополитике и его влияние на политическое поведение населения.

Annotation

This article focuses on bioterrorism analysis committed in Japan, and highlights its role in biosciences and impact on the political behavior of the population.

Kalit so'zlar: Bioterror, biosiyosat, Aum Sinrikyo yangi din, zarin gazi, Syoko Asahara.

Ключевые слова: Биотеррор, Биополитика, новая религия "Аум Синрике", зарин гас, Секо Асахара.

Keywords: Bioterror, Biopolitics, Aum Sinrikyo new religion, zarin gas, Syoko Asahara

Biopolitika va bioterrorizm, o'zaro aloqador bo'lib, zamonaviy siyosat va xavfsizlik sohalarida muhim ahamiyatga ega. Biopolitika, umuman olganda, insonlarni va ularning hayotini boshqarish, nazorat qilish va manipulyatsiya qilishning siyosiy, ijtimoiy va madaniy jarayonlarini ifodalaydi. Bu tushuncha, Fuko kabi faylasuflarning asarlarida rivojlangan bo'lib, odamlarning hayoti va salomatligi ustidan davlat yoki hokimiyat tizimlarining qanday nazorat o'rnatishini o'rganadi. Bioterrorizm esa, biotexnologiya yoki biologik vositalardan foydalangan holda odamlar yoki jamiyatlarga qarshi qo'llaniladigan terrorizm shaklidir. Bu, bakteriyalar, viruslar yoki boshqa biologik agentlar orqali sodir etiladigan hujumlarni anglatadi. Bioterrorizmning biopolitikadagi o'rni, uning davlatlar, hukumatlar yoki xalqaro tashkilotlar tomonidan qanday reaksiya berilishi bilan bog'liqdir. Bioterrorizm va biopolitika o'rtasidagi aloqalar xavfsizlik va nazorat: Bioterrorizm, insonlarning hayoti va salomatligiga tahdid solganligi sababli, davlatlar va hukumatlar bioterrorizmga qarshi kurashish uchun

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 11, Ноябрь

xavfsizlikni kuchaytiradi. Bu, o'z navbatida, biopolitik nazoratni oshirishga olib keladi. Davlatlar, odamlarning salomatligini nazorat qilish, karantinlarni amalga oshirish, vaksinatsiya va boshqa profilaktika choralari orqali fuqaro hayotini boshqarishga harakat qiladi.

Shuningdek, Bioterrorizmning kelib chiqishi jamiyatda katta qo'rquv va xavotirni keltirib chiqarishi mumkin. Bu xavotir, biopolitikada davlatning qattiqroq nazorat o'rnatishiga, cheklovlar qo'llanishiga, va ijtimoiy va siyosiy erkinliklarni cheklashga olib kelishi mumkin.

Yana bir muhim Tomoni, Bioterrorizm xavfi, davlatlarni sog'liqni saqlash tizimlarini kuchaytirishga, shuningdek, biologik xavflarga qarshi kurashish uchun yangi texnologiyalar va resurslar jalb qilishga undaydi. Bu holat, biopolitikaning qanday insonlarning hayoti va salomatligi bilan bevosita bog'liq bo'lgan siyosiy amallarni o'rnatishini ko'rsatadi.

Bioterrorizmga qarshi kurashishda biopolitikaning roli ko'plab jihatlarni o'z ichiga oladi. Bir tomondan, hukumatlar va xalqaro tashkilotlar bioterrorizmni oldini olish uchun qarorlar qabul qilishi, biologik xavflarga qarshi maxsus protokollar ishlab chiqishi kerak. Boshqa tomondan, biopolitika davlatlar va jamiyatlar o'rtasidagi munosabatlarni va insonlar ustidan olib boriladigan nazoratni belgilovchi vosita sifatida xizmat qiladi. Shunday ekan misol tariqasida siyosiy hodisalardan birini ko'rib chiqamiz.

Asosiy masala: 1995-yil 20-martda "Aum Sinrikyo" sektasi a'zolari Tokyo metrosida amalga oshirgan gaz hujumi. Ushbu hujum dunyo tarixiga bioterroristik harakati nomi bilan kirgan bo'lib, ushbu teraktda 12 kishi qurboni bo'ldi, o'nlab odamlar jiddiy jarohat oldi. Yuzlab metro yo'lovchilarining sog'lig'iga zarar yetkazildi. Guruh rahbari Syoko Asaxara o'sha yilning may oyida politsiya xodimlari tomonidan ushlangan va 2018-yilda u osib o'ldirilgan.

Tarixiy ildizi: Aum Sinrikyo 1987-yillarda Yaponiyada tashkil etilgan diniy sekta bo'lib, uni Syoko Asaxara asos solgan. Asaxara o'zini ma'naviy ustoz deb bilib, uning ta'limotlari buddizm, xristianlik va boshqa diniy g'oyalar aralashmasidan iborat edi. Aum Sinrikyo o'z a'zolarini ma'naviy o'zgarishlarga, "so'nggi zamon" haqida xabardor qilish va "qayta tug'ilish" g'oyasi bilan jalb etdi. Bu g'oyalar ularni ekstremistik harakatlarga undadi.

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 11, Ноябрь

Aum Sinrikyo dini buddizmga asoslangan universal Ekumenik ta'limotdir. Aum Sinrikyoning izdoshlari uchta asosiy mavjudot - "gun" ning to'qnashuvi va tabiat qonunlariga ko'ra Koinotning keyingi evolyutsiyasi natijasida sodir bo'lgan katta portlash natijasida dunyo yaratilishiga ishonishadi. Shu bilan birga, ular

Buddani ham, bir qator hind xudolarini ham tan olishadi, ulardan Shivani boshqalardan ko'ra ko'proq hurmat qilishadi. Shu bilan birgalikda, insonlarni ergashtirish uchun, dunyo yakuniga yetar payti oxirgi zamonda faqat "Aum Sinrikyo" dinida bo'lganlar bo'ysinganlarga jannatga kirishi va rohatda yashashini ta'kidlaydi, va hatto insonlarni gunohini, yomonliklarini faqatgina u foriq qila olishini aytishi bilan xalq madaniy va ruhiy tomonlama monopulyatsiya ta'sirida unga ergashishni boshlaydi. Bu esa aholining 20-30%i uning ta'sirida to'planishiga olib keldi.

1992-yilda Asaxara "o'zini Masih deb e'lon qilish" kitobini nashr etdi, unda u dunyoning nasroniy rasmini buddist va hindu bilan birlashtirdi. U o'zini bir vaqtning o'zida Masih (ya'ni yagona Xudoning mujassamlanishi va xabarchisi) va Shivaning yerdagi tanalaridan biri va Buddaning reenarnatsiyasi deb hisoblagan. Asaxara o'zining dunyoviy vazifasi sifatida ma'rifatli odamlar — Chandallarning ideal jamiyatini qurishni ko'rib chiqdi.

Aum Sinrikyoning ta'limoti dunyoning yaqinda texnogen tugashini nazarda tutgan. Asaxara va'zlarida uni Armageddon deb atagan. Taxminlarga ko'ra, Armageddon yadroviy urush natijasida paydo bo'lishi kerak edi.

Rivojlanish bosqichlari:

A. Asos solingan vaqt(1984-1989): 1984-yilda Shoko Asaxara tomonidan tashkil etilgan sekta dastlab "Aum" deb nomlangan. Asaxara o'z ta'limotlarini buddizm va xristianlik elementlari bilan birlashtirgan. Sekta dastlab tinch yo'l bilan o'sishga harakat qildi, lekin tez orada ekstremistik g'oyalar va boshqa diniy oqimlar bilan raqobat qiladigan faoliyatga o'tishga kirishdi.

B. A'zolar sonining ko'payishi (1989-1995): 1989-yilda sekta rasmiy ravishda "Aum Sinrikyo" deb nomlandi. Ushbu davrda a'zolar soni keskin oshdi. Sekta, ayniqsa,

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 11, Ноябрь

yoshlar orasida mashhur bo'lib, o'z ta'limotlarini tarqatish uchun turli seminarlar, kurslar va boshqa tadbirlar o'tkazdi.

C. Terroristik harakatga aylanishi (1990-yillar boshidan 1995-yilgacha): Aum Sinrikyo bu davrda bioterrorizm va kimyoviy qurollarni ishlab chiqishga harakat qildi. Sekta a'zolari, shuningdek, o'z maqsadlariga erishish uchun qurolli harakatlarga o'tishga tayyor edilar.

D. Tokyo metro terrori (1995-yil): 1995-yilning 20-martida sekta a'zolari Tokyo metrosida zarin gazini ishlatdilar. Bu voqea 13 odamning o'lishiga va 50 dan ortiq odamning jarohatlanishiga sabab bo'ldi. Ushbu voqea yapon hukumatini va xalqni o'ta xavotirga soldi va Aum Sinrikyo ustidan qattiq ta'qibni boshlab berdi.

E. Taqibga uchrashi (1995-yildan keyin): Tokyo metro terroridan so'ng, yapon hukumati Aum Sinrikyoni yo'q qilish uchun keng ko'lamli operatsiyalar o'tkazdi. Asaxara va boshqa rahbarlar hibsga olindi va keyinchalik sudlandi va qatl etildi.

Keng tarqalishi: Nafaqat Yaponiyaning turli shaharlarida, balki Nyu-York, Bonn, Shri-Lanka va Rossiyada ham paydo bo'ldi. Tashkilot Yaponiya universitetlaridan ko'plab yosh talabalarni jalb qildi va "elita uchun din" nomini oldi.

Tashkilot maqsadi: Ommaviy qotillikni emas, balki gaz ta'siri ostida ko'p odamlar gipnozga moyil bo'lishlari kerakligi rejalashtirgan degan taxmin mavjud.

Bioterrorda ishlatilgan asosiy qurol: Ushbu psixo-gaz 1936-yilda fashistlar Germaniyasi olimlari tomonidan yaratilgan. Biroq, ikkinchi jahon urushi oxirigacha u hech qachon ishlatilmagan. Yapon a'zolari ishlab chiqarish jarayonining qulayligi va tarkibiy qismlarning mavjudligi tufayli zarinni tanladilar. Zarin eng kuchli zaharli moddalardan biridir. Teriga tushgan yagona tomchisi odamlarni o'ldirish uchun yetarli. Agar kimdir zarin gaziga yaqin bo'lsa, bir daqiqada jabrlanuvchida ko'krak qafasidagi spazmalar bilan birga kuchli lakrimatsiya boshlanadi. Ko'p o'tmay, odam xushidan ketadi va konvulsiyalarda o'ladi. "Aum Sinrikyo" a'zolarining gazni qo'llash bo'yicha birinchi urinishlari muvaffaqiyatsiz bo'ldi, ammo ularga zarinning qotil kuchini ko'rsatdi.

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 11, Ноябрь

Hodisa jarayonida 5 nafar a'zosi turli bekatlarda Kasumigaseki tomon ketayotgan poyezdlarga o'tirishdi. 11 ta paketning uchtasi yirilmadi. Qolgan sakkiztadan taxminan 4,5 kg zarin to'kildi. Ishni tugatgandan so'ng, ijrochilar ko'chaga

chiqishdi. Gaz tez tarqaldi. Keyingi stantsiyalarda birinchi yo'lovchilar vafot etdi. Bir muncha vaqt politsiyachilar nima bo'layotganini tushunolmadilar. Odamlar evakuatsiya qilinganidan va metro yopilganidan bir necha soat o'tgach, harbiy ekspertlar terrorchilik harakati zarin yordamida amalga oshirilganligini aniqladilar. Kimyoviy hujum natijasida 12 kishi halok bo'ldi, 5 kishi og'ir ahvolda, 37 yo'lovchining sog'lig'iga jiddiy zarar yetkazilgan, 984 kishi yengil alomatlar bilan qutulib qolgan.

Ushbu terror Bioterrorizm hujumlarining eng katta psixologik ta'siri qo'rquv va xafagarchilikning kuchayishiga olib keldi. Biologik yoki kimyoviy moddalar bilan amalga oshirilgan hujumlar odamlarni o'z hayotlari uchun doimiy xavf ostida deb his qilishiga olib keladi. Tokyo hujumi, ko'plab insonlarning stress, xavotir, depressiya va PTSD (post-travmatik stress buzilishi) kabi psixologik kasalliklarga duchor bo'lishiga sabab bo'ldi. Boshqa turdagi stressorlar, jumladan, ommaviy axborot vositalarining doimiy yangiliklari va tahdidlar haqida xabarlar berishi, psixologik yondashuvni yanada qiyinlashtirgan. Umuman olganda, Bioterroristik hujumlar nafaqat psixologik, balki iqtisodiy ta'sirga ham olib keladi. Tokyo shahridagi hujumdan keyin, transport tizimi va boshqa jamoat inshootlarida xavfsizlik choralarining kuchaytirilishi ishbilarmonlar va sayohatchilar uchun qo'shimcha xarajatlarni keltirib chiqardi. Tashvish va qo'rquv tufayli, odamlar umumiy ravishda tijorat faoliyatidan va ijtimoiy tadbirlardan chetlanishga moyil bo'ldilar, bu esa iqtisodiy barqarorlikni buzdi.

Natija: Aum Sinrikyo rahbariyatining barcha vakillari qo'lga olindi. Yaponiya televideniyasi 1995-yil 15-mayda Asaxaraning hibsga olinishini efirga uzatdi. Keyingi yilning mart oyiga kelib, tashkilotning 400 a'zosi panjara ortida qoldi. Asosiy jinoyatchi ustidan sud jarayoni 7i yildan ortiq davom etdi. 2004-yilda Asaxara osib o'ldirishga hukm qilindi va 2018-yil 6-iyulda o'ldirildi.

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 11, Ноябрь

Sekta harakatining Rossiya bilan munosabatlari: Rossiyadagi "Aum Sinrikyo" ning eng nufuzli homiysi xavfsizlik Kengashi rahbari Oleg Lobov bo'lgan. 1991-yildan boshlab u "Rossiya-Yaponiya universiteti" ni boshqargan. "Aum Sinrikyo" rahbarlaridan biri Ikuo Xayashining guvohligiga ko'ra, 1993-yilda Lobov Tokio metrosida hujumni amalga oshirish uchun sektaga zarin ishlab chiqarish bo'yicha hujjatlarni sotgan. Hayashining guvohligiga ko'ra, "Aum Sinrikyo" a'zolari unga buning uchun 80 ming dollar to'lashgan. Ular Lobovning yordamisiz terrorchilar gaz ishlab chiqarolmagan bo'lishlarini tan oldi. Biroq, Tokio prokuraturasi Lobovning mazhabdagi ishtirokini isbotlay olmadi.

Qidiruvlar natijasida, Kalashnikov avtomatining namunasi ham Rossiyadan Yaponiyaga kontrabanda yo'li bilan olib kelinganligi va uni mazhablar o'zlarining maxfiy zavodlarida ommaviy ravishda nusxalashga harakat qilishganligi aniqlandi.

Shuningdek, Aum Sinrikyo shtab-kvartirasining fujiyama tog'ining etagida SSSR identifikatsiya belgilari bilan Mi-17 vertolyoti topilgan. Hibsga olingan mazhab jangarilari so'roq paytida ko'rsatganidek, aynan shu vertolyotdan Asaxara vahima qo'zg'ash va sektaning hujum guruhlariga davlat muassasalarini egallab olish va Yaponiyada "haqiqat Shohligi Aum"ni o'rnatish uchun Tokio ustidan asab-paralitik zaharli moddalarni sepmoqchi bo'lishganligi o'rganildi.

Bundan xulosa qilish mumkinki, Rossiya, Aum Shinrikyo orqali, Yaponiyada yoki mintaqadagi boshqa mamlakatlarda o'z ta'sirini oshirishni maqsad qilgan bo'lishi, bunday guruhlar orqali moslashuvchan strategiyalarni amalga oshirish, geosiyosiy manfaatlarni himoya qilish yoki raqobatchilarga qarshi kurashish uchun foydalanilishni ko'zlagan bo'lishi mumkin.

Ushbu voqea, dunyo bo'ylab bioterrorizm va diniy ekstremizmga qarshi xavfsizlik va qonunchilikni kuchaytirishga sabab bo'ldi. Bu hodisa, shuningdek, sekta a'zolarining jamiyatga ta'sirini va ularning o'z g'oyalarini amalga oshirish uchun qanday kuchli choralar ko'rishlariga misol sifatida ham ko'riladi. Aum Shinrikyo voqeasi, terrorizm va diniy ekstremizm haqida olib boriladigan munozaralarda muhim o'rin tutadi va uning ta'siri hozirgi kunda ham ko'rinmoqda.

Ma'lumot o'rnida aytish mumkinki, Aum Sinrikyo voqealari Yaponiyada bioterrorizmga qarshi kurashishda muhim choralar ko'rishga olib keldi. Davlat tomonidan amalga oshirilgan asosiy chora-tadbirlar quyidagilardan iborat:

1. Qonunchilikni kuchaytirish: Aum Sinrikyo voqealaridan so'ng Yaponiyada bioterrorizmga qarshi qonunlarni qabul qilish, jumladan, biologik va kimyoviy

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 11, Ноябрь

moddalarni nazorat qilishni kuchaytirish bo'yicha qonunlar kiritildi. 1999-yilda "Biologik va Kimyoviy Qurollar to'g'risida qonun" qabul qilindi.

2. Xavfsizlik xizmatlarini takomillashtirish: Davlat ichki xavfsizlikni kuchaytirish va maxsus xizmatlar o'rtasida axborot almashish tizimlarini rivojlantirdi. Bu, tahdidlarni oldini olish va tezkor javob berish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarni tezda to'plash imkonini beradi.

3. Tayyorgarlik: Bioterrorizmga tayyorgarlik ko'rish uchun maxsus kurslar va o'quv dasturlari ishlab chiqildi. Tibbiy va xavfsizlik xodimlari uchun treninglar o'tkazilib, tahdidga qarshi qanday harakat qilish kerakligi o'rgatildi.

4. OAVda yoritish: Jamoatchilikni bioterrorizm haqida xabardor qilish va xavfsizlik choralarini o'rgatish maqsadida ommaviy axborot vositalarida yotirildi. Bu odamlarning xavfsizlikka bo'lgan hissinini oshirishga yordam berdi.

5. Xalqaro hamkorlik: Yaponiyada bioterrorizmga qarshi kurashishda xalqaro hamkorlikni kuchaytirishga e'tibor qaratildi. Boshqa davlatlar va xalqaro tashkilotlar bilan tajriba almashish va birgalikda ishlash imkoniyatlari yaratilgan.

6. Ilmiy tadqiqotlar va innovatsiyalar: Bioterrorizmga qarshi kurashda ilmiy tadqiqotlarni rivojlantirishga e'tibor berildi. Biologik xavf-xatarlarni aniqlash va ularga javob berish uchun yangi texnologiyalarni yaratish maqsadida tadqiqotlar olib borildi

Mavzuning tahlili doirasida tarixiy yondashuv, kontent analiz, sotsiologik yondashuv. dialektik yondashuvlardan foydalanilgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. 25 лет назад в метро Токио был осуществлен теракт с использованием зарина - Газета.Ру
2. Зариновая атака в токийском метро: история становления смертоносной и влиятельной секты | by DopeOut | Medium
3. Кто такие Сёко Асахара и Аум синрикё. История зариновой атаки
4. Полуслепой дьявол. Чем известен казненный в Японии Сёко Асахару? | Аргументы и Факты
5. БИОПОЛИТИКА КАК ФОРМА ВЛАСТИ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ РИСКА. Барбарук Анна Владимировна. Социология и право. 2018.
6. Foucault's biopolitics as neoliberalism and the twenty-first century V. N. Koljević Griffith University of Belgrade. Serbia.
7. Все о секте Аум Синрике, лидеров которой казнили в Японии